

Dagpeningaskipanin á tingborð fyrsta dagin

— sambært lógaruppskoti landsstýrisins fáa allir løntakarar dagpening undir sjúku

Dagpeningaskipanin, sum landsstýrið hevur í hyggju at fremja, hevur leingi verið samtaluevni. Vit hava hitt landsstýrismannin í sosialmálum og spyrja hann fyrst, nær vit aftur fara at hoyra um dagpeningaskipanina frá landsstýrinum.

— Málið liggur í lóguni hjá landsstýrinum. Landsstýrisslökkarnir taka í lóguni stóðu til ymisk mál, har millum eina lóg um dagpeningaskipan. Um endamálið við lóguni sigur Jákup Lindenskov:

— Endamálið við hesi lóg er at veita dagpening til løntakarar, sum hava inntøkumiss vegna sjúku, skaða ella barnsburð. Um henda lóg verður gjøgnumförd, so vilja tey, sum ikki í lóguni hava rætt til lön, tá tey eru sjúk, koma

undir hesa skipan, sigur Jákup.

Uppá fyrispurning, um øll koma undir hesa skipan, svarar landsstýrismannin, at meiningin við hesum uppskoti er at fáa eina skipan, sum veitir dagpening, tá sjúka færið við sær inntøkumiss. Stóðan í dag, sigur Jákup Lindenskov, er tann, at fólk, sum eru í fastlöntari vinnu hjá tí almenna og tí privata fáa í flestu førum lön undir sjúku upp í triggjar mánaðar. Men tað er tó ein stórur partur av løntakarum, sum onga lønartrygd hava undir sjúku. Tað er hesum partinum, sum meiningin er at veita dagpening, tá tey hava inntøkumiss, meðan tey eru sjúk.

— Tað hevur verið frammi í onkrum blaði, at við hesari lóguni fer at

loysa seg betur at leggja heima og fáa dagpening enn at fara til arbeiðis. Er hetta so?

— Øll, sum eru í festum almennum arbeiði og sum hava lønarsáttmála, eiga hesa lønartrygd, sum nú meiningin er at veita øðrum løntakarum eisini, sigur J. Lindenskov.

Misbrúk?

Um møguleikarnar fyri at misbrúka lógina, sigur Jákup Lindenskov:

— Vandur er í hvørjari vælferð, verður tikið til, men eg rokni ikki við, at tað er størri vandur at geva timalöntum lön undir sjúku enn sjúkrasysturum, skrivstovufólki og øðrum. Í lógaruppskotinum eru, sjálvsagt, nágreiniligar reglur um treytir fyri at fáa dagpening. Eitt nú krevst, at ein hevur verið í lønandi vinnu í Føroyum í minsta lagi fimm vikur fyri sjúkunna.

Sjálvandi verður eisini kravt, at ein skal vísa læknavátan.

Hetta er ein sosial lóg, sum skal hjálpa teimum, sum í lóguni eru verri fyri enn onnur. Hetta skulu vit leggja okkum í geyma. Men samstundis hava vit í lóggávuarbeiðinum lagt stóran dent á at skriva reglur sum, so væl tað er gjørligt, skulu fyrbyggja einum møguligum misbrúki, sum altíð vil skapa misnøgd og órættvisi. Eftir fyriliggjandi uppskoti tekur lógin ikki við, fyrr enn frá fjórða sjúkradegi og dagpeningur verður í mesta lagi góldin í triggjar mánaðar.

Hvussu nógv?

Um hvussu nógv verður latið í dagpengum, sigur Jákup, at hetta er ein opin spurningur, sum ikki verður fullgreiddur, fyrr enn málið er samtykt av lótinginum. Leysliga kann sigast, at dagpeningurin verður nakað minni enn vanlig lön. Samuleiðis verður sett hægsta mark fyri dagpeningi. Hetta vil siga, at um tú hevur eina inntøku væl omanfyri miðal, merkir tað ikki, at dagpeningurin verður dupult so stórur.

Til demis: er tað ein, sum hevur eina mánaðar-

liga inntøku uppá 10.000 krónur og ein annar 5.000 krónur, so fær tann hægri lønti ikki dupult so nógv í dagpeningi sum hin. Í hesum førinum koma báðir at fáa somu upphædd.

Uppá fyrispurning um, hvat landsstýrið í hesum førinum miðar seg eftir, sigur Jákup, at í útrokn-ingargrundarlagnum

verður miðað eftir einari ársinntøku, sum svarar til minstulønina hjá fiski-monnum.

— Ein almenn dagpeningaskipan má eftir minum tykki vera eins fyri øll, sum koma undir hana, sigur Jákup.

— Roknar tú við at fáa undirtekið fyri uppskoti-nam frá landsstýrinum?

— Ja, sjálvandi. Dagpeningaskipanin er ein av samgongutreytnum.

— Hvussu langt er málið komið?

— Landsstýrið er nú í ferð við at leggja síðstu hond á verkið og skulu vit taka støðu til hetta eins og til onnur mál. Málið kemur á tingborð fyrsta dagin, endar Jákup Lindenskov.

Skattaspurningar

Gamal skattur

Eg eri eitt sindur í iva, og biðji tí tygum um at greiða mær henda spurning.

Eg varð gift í juni mánað. Hvussu verður við gomlum skatti, sum eg skyldi frá 1975/76. Eg var við barn og gavst við at arbeiða. Eg byrjaði at arbeiða aftur í 1977, og havi eina litla inntøku, 1500 kr. um mánaðin.

Sigast skal, at eg fekk barnapening frá Sosiala deild býráðsins í eitt ár.

S.P.

Svar:

Hesin spurningur kann ikki svarast beinleiðis her, tá ov fáir upplýsingar eru í brævinum. Fyri at kunna svara greitt, er neyðugt at vita, hvat ár tygum gift-ust, nær tygum góvust við at arbeiða, nær í 1977 tygum byrja aftur at arbeiða, og fyri hvat tíðarskeið tygum hava fingið barnapening. Eisini er neyðugt at fáa upplýst, um tygum vóru undir javnvágsskattaskipanini áðrenn tygum giftust, og um maður tygara er undir hesi skipan.

R. T.

Barnapengar

Vit eru eitt par, sum hava livað saman í nøkur ár uttan at hava verið gift. Vit ætla nú at halda uppát við samlivinum í besta forstáls. Um tann mannligi parturin í hesum fægin vil gjalda eitt fast gjald til kvinnuna í nøkur ár, hevur hann so loyvi til at draga hetta frá á sjálv-uppgávuni?

Um nakað barn var í hesum færi, kundu so hesi bæði so sjálv ásett barnapeningin, og kundi so maðurin drigið hesa peningaupphædd frá á sjálv-uppgávuni?

H.

Svar:

Um tvey liva saman uttan at vera gift, og síðani fara hvør til sitt, er ikki loyvt á

R. T.

Kann ógoldin renta dragast frá

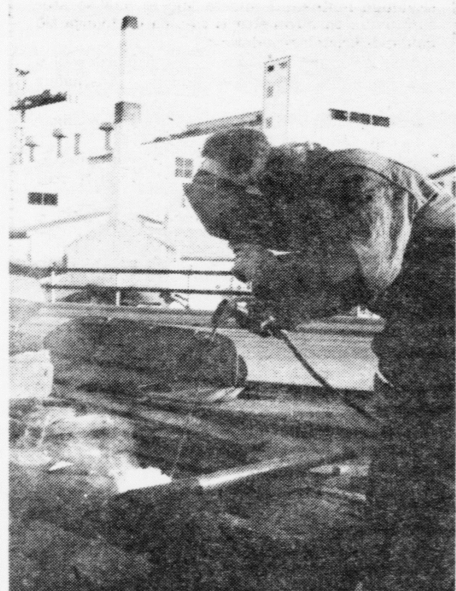
Kann renta, sum er tilskrivð fyrri ógoldnan skatt dragast frá á sjálv-uppgávuni, sjálvt um hon ikki er góldin? forvitin

Svar:

Renta av skattaskuld verður ikki tilskrivð skuldini fyrr enn hon (rentan) verður góldin, og

kann sostatt heldur ikki verða frádrigin skattskyldugu inntøkuni fyrr enn hon er góldin.

R. T.

Tað er ikki størri vandur at geva timalöntum lön, meðan tey eru sjúk, enn teimum fastlöntu, sigur Jákup Lindenskov um spurningin viðvíkjandi misbrúki av dagpeningaskipanini

Heldur tú ikki

sosialin